

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра спорту та фітнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
 О.Б.Жильцов
“ 21 ” “ 01 ” 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО
СУПРОВОДУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ: ТІЛЕСНО-
ОРІЄНТОВАНІ НАПРЯМИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Для студентів

Спеціальності: 017 Фізична культура і спорт
Освітнього рівня: другий (магістерський)
Освітньої програми: 017.00.01 Фізичне виховання
Спеціалізації: Психологія фізичного виховання і спорту

Київ - 2019

Розробник:

Поляничко О.М., доцент кафедри спорту та фітнесу, кандидат психологічних наук, доцент.

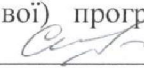
Викладачі:

Поляничко О.М., доцент кафедри спорту та фітнесу, кандидат психологічних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спорту та фітнесу Протокол від 10.01.2019 р. №6

Завідувач кафедри (В.В. Білецька)
(підпис)

Робочу програму погоджено з грантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) «Фізичне виховання»
10.01.2019 р.

Грант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) (Р.О. Сушко)
(підпис)

Робочу програму перевірено
... 2019 р.

Заступник директора/декана (О.С. Комоцька)
(підпис)

Проланговано :

На 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» 20__ р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» 20__ р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» 20__ р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» 20__ р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» 20__ р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	5	
Семестр	10	
Кількість модулів	2	
Обсяг кредитів	5	
Обсяг годин, в тому числі:	150	
Аудиторні	40	
Модульний контроль	10	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	80	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни– формування професійної компетентності з тілесно-орієнтованої психотерапії та психокорекції у майбутніх фахівців з фізичного виховання.

Завдання дисципліни:

1. Ознайомити майбутніх фахівців із сомато-центрованими методами у психотерапії.
2. Висвітлити сучасні методи діагностики та психокорекції у тілесно-орієнтованій психотерапії.
3. Розкрити механізми формування психологічних проблем і психосоматичних розладів.

3. Результати навчання за дисципліною

1. Знати і вміти застосовувати в своїй практичній діяльності методи психодіагностики в тілесно-орієнтованій психотерапії.
2. Використовувати знання для розробки тренінгових програм і проведення тренінгових занять.
3. Вміти скласти рекомендації за результатами проведених психологічних досліджень.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
ОСНОВИ ТІЛЕСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ							
Тема 1. Механізми формування психологічних проблем психосоматичних розладів	28	2	8				20
Тема 2. Специфіка клієнтської роботи в тілесно-орієнтованій психотерапії	28	2	6				20
Модульний контроль	4						
Разом	60	4	14				40
Змістовий модуль 2							
ОСНОВИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ							
Тема 3. Тілесна психотерапія: сомато-центрована методика психокорекції	28	2	6				10
Тема 4. Засоби корекції базових особистісних порушень	30	2	8				10
Тема 5. Закономірності психокорекції та особистісного зростання: самоорганізація і інтеграція	24	2	2				20
Модульний контроль	6						
Разом	88	6	16				40
Разом	150	10	30				80

5. Програма навчальної дисципліни**Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ТІЛЕСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ****Лекція****1.**

Механізми формування психологічних проблем психосоматичних розладів.

Основні питання / ключові слова: адаптація, дезадаптація, психосоматика, психосоматичні розлади, когнітивні механізми, отожднення, уява, символізм, конверсія, симптоми, психологічні захисти.

Лекція 2. Специфіка клієнтської роботи в тілесно-орієнтованій психотерапії.

Основні питання / ключові слова: етичні аспекти, принцип конфіденційності, організаційні аспекти, діагностичні аспекти, технічні аспекти, тактичні аспекти.

Практичне заняття 1. Тілесно-психологічні проблеми порушення психологічної адаптації.

Основні питання / ключові слова: Уявлення та види психічної адаптації. Види реакцій на психотравмуючу ситуацію. Фази розвитку стресових порушень. Механізми порушення психологічної адаптації.

Рекомендована література

1. Кениг К. Развитие чувственного и телесного опыта. – Калуга: Духовное познание, 2002. – 168 с.
2. Газарова Е. Телесная психология. – М.: Институт общегуманитарных исследований, 2002. – 192 с.
3. Сандомирский М.Е. Психосоматика и телесная психотерапия: Практическое руководство – М: Независимая фирма «Класс», 2005. – 592 с.
4. Подпорин А.Н. Истинные причины наших болезней. – СПб.: Речь, 2002. – 192 с.

Практичне заняття 2. Соматичний підхід до психологічних проблем.

Основні питання / ключові слова: Психосоматичні стани та фактори. М'язова напруга як механізм формування психосоматичних хвороб. Концепція «психосоматичних хвороб».

Рекомендована література

1. Александер Ф. Психосоматическая медицина. Принципы и применение. – М.: Институт Общегуманитарных Исследований, 2006. – 336 с.
2. Аммон Г. Психосоматическая психотерапия. – СПб.: Речь, 2000. – 238 с.
3. Антропов Ю.Ф., Шевченко Ю.С. Психосоматические расстройства у детей. – М.: Изд-во Ин-та психотерапии, Изд-во НГМА, 2000. – 320 с.

Практичне заняття 3. Когнітивні механізми формування психологічних проблем.

Основні питання / ключові слова: Адаптивні та дезадаптивні когнітивні механізми. Дезадаптивність «дитячого» мислення (Ф. Перлз). Базові механізми формування психологічних проблем.

Рекомендована література

1. Перлз Ф. Практика гештальт-терапии. – М.: Институт общегуманитарных исследований, 2002. – 480 с.

2. Сандомирский М.Е. Психосоматика и телесная психотерапия: Практическое руководство – М: Независимая фирма «Класс», 2005. – 592с.

Практичне заняття 4. Психофізіологічно-орієнтовані моделі психосоматичних розладів.

Основні питання / ключові слова: Теорія стреса (Г. Сельє). Умовно-рефлекторна модель (І. Павлов). Психоекологічна модель. Синдром дефіциту задоволеності. Модель фрустрації.

Рекомендована література

1. Сандомирский М.Е. Психосоматика и телесная психотерапия: Практическое руководство – М: Независимая фирма «Класс», 2005. – 592с.
2. Данилова Н.Н. Психофізіологія. – М.: Аспект прес, 1999. – 373 с.
3. Макаров В.В. Психотерапія нового віка. – М.: Академічний проєкт, 2001. – 496 с.

Практичне заняття 5. Етичні та організаційні аспекти в психотерапевтичній роботі.

Основні питання / ключові слова: Етичні принципи в психотерапевтичній роботі. Кодекс етичних норм. Організаційні аспекти в психотерапевтичній роботі.

Рекомендована література

1. Стасенко В.Г.. «Професія психолог у сучасному світі», 2010.
Електронний ресурс: <http://medbib.in.ua/professiyapsihologsovremennom.html>
2. Шостром Э. Терапевтическая психология: Основы консультирования и психотерапии. – М. – СПб.: ЭКСМО, 2002.

Практичне заняття 6. Тактичні та технічні аспекти в психотерапевтичній роботі.

Основні питання / ключові слова: Емоційне вигорання. Звичні патерни клієнта. Способи здійснення фізичного контакту в психотерапевтичній роботі. Способи роботи з сильними почуттями.

Рекомендована література

1. Практична психологія - Дуткевич Т.В. Електронний ресурс: <http://westudents.com.ua/knigi/520-praktichna-psihologya-dutkevich-tv.html>
2. Тимошенко Г.В., Леоненко Е.А. Работа с телом в психотерапии: Практическое руководство. – М: Психотерапія, 2006. – 480 с.

Практичне заняття 7. Діагностичні аспекти в психотерапевтичній роботі
Основні питання / ключові слова: Психодіагностична діяльність психолога як засіб психологічної допомоги особистості. Групи систем, які дозволяють інтерпретувати тілесні прояви людини.

Рекомендована література

1. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. 150 с.
2. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: [Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / М.С.Корольчук, В.І.Осьодло; За заг. ред. М.С.Корольчука. — К.: Ельга: Ніка-Центр, 2004. — 399 с.

Змістовий модуль 2. ОСНОВИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ

Лекція 3. Тілесна психотерапія: сомато-центрованої методу психокорекції.

Основні питання / ключові слова: феноменологія, м'язовий панцир, тілесний контакт, вегетативна терапія, вегетативний резонанс, заземлення, душевна, енергетична гармонія, ізометричне напруження, м'язові вібрації, психофізіологічні механізми, енергетичні відчуття.

Лекція 4. Засоби корекції базових особистісних порушень.

Основні питання / ключові слова: порушення розвитку, просецуальність, порушення меж, внутрішні межі, самоконтроль, усвідомлення, зовнішні обмеження.

Лекція 5. Закономірності психокорекції та особистісного зростання: самоорганізація і інтеграція.

Основні питання / ключові слова: самоорганізація, інтеграція, психокорекція, особистісне зростання, соціопатологія, реальність, комунікація.

Практичне заняття 8. Феноменологічні підходи.

Основні питання / ключові слова: Вегетотерапія В. Райха. Класифікація базових особистісних проблем (В. Баскаков). Метод М.Фельденкрайза. Метафоричний підхід до класифікації особистісних проблем.

Рекомендована література

1. Тимошенко Г.В., Леоненко Е.А. Работа с телом в психотерапии: Практическое руководство. – М: Психотерапия, 2006. – 480 с.
2. Фельденкрайз М. Искусство движения. Уроки мастера / Пер. с англ. А.Заславской. — М.: Изд-во Эксмо, 2003. — 352 с.

3. Фельденкрайз М. Сознание через движение: двенадцать практических уроков / Пер. с англ. М. Папуш — М.: Институт Общегуманитарных Исследований, 2001 — 160 с.

Практичне заняття 9. Динамічні підходи

Основні питання / ключові слова: Класифікація проблемних патернів дихання (А. Виховські). Уявлення про моторні поля (Д. Боаделла). Біоенергетика А. Лоуена. Бодідинаміка Л. Марчер.

Рекомендована література

1. Лоуэн А. Депрессия и тело. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2002. – 384 с.
2. Лоуэн А. Психология тела: биоэнергетический анализ тела. – М.: Институт общегуманитарных исследований, 2000. – 208 с.
3. Боаделла Д. Формативный процесс и организующее поле // Бюллетень телесно-ориентированных психотерапевтов. – 2002. - № 3. – С. 69-84.
4. Тимошенко Г.В., Леоненко Е.А. Работа с телом в психотерапии: Практическое руководство. – М: Психотерапия, 2006. – 480 с.
5. Марчер, Л. Олларс, П. Бернард. Травма рождения: метод ее разрешения. Электронный ресурс: http://modernlib.ru/books/marcher_lizbet/

Практичне заняття 10. Робота з тілом на мові свідомості.

Основні питання / ключові слова: Робота з усвідомленням особистісних паттернів (метафоричний підхід). Робота зі зміною особистісних паттернів за рахунок трансформації їх тілесних моделей.

Рекомендована література

1. Сандомирский М.Е. Психосоматика и телесная психотерапия: Практическое руководство – М: Независимая фирма «Класс», 2005. – 592с.
2. Тимошенко Г.В., Леоненко Е.А. Работа с телом в психотерапии: Практическое руководство. – М: Психотерапия, 2006. – 480 с.

Практичне заняття 11. М'язова релаксація, дихальна саморегуляція.

Основні питання / ключові слова: Релаксаційні методики (образний метод, диференційна релаксація). Дихальна експрес-релаксація. Релаксаційно-дихальна терапія.

Рекомендована література

1. Сандомирский М.Е. Психосоматика и телесная психотерапия: Практическое руководство – М: Независимая фирма «Класс», 2005. – 592с.
2. Коношенко О. Дыхательные практики для оздоровления, релаксации, высвобождения подавленных эмоций и многого другого, 2014. – 320 с.

Практичне

заняття

12.

Усвідомлення схеми тіла, самоаналіз і реконструкція особистості.

Основні питання / ключові слова: Схема тіла та система її внутрішньої уяви. Тілесно-орієнтовна аффірмація, як інструмент психокорекції. Тілесний підхід к вирішенню екзистенційних проблем. Тілесний інтуїтивний самоаналіз. Елементи тілесного психоаналіза.

Рекомендована література

1. Бурбо Л. Слушайте свое тело. – Киев: София; М.: Гелиос, 2001. – 196 с.

Практичне заняття 13. Тілесно-орієнтована робота із зоровими образами.

Основні питання / ключові слова: Робота над ресурсом психологічної зрілості. Усвідомлення і корекція перенесення. Усвідомлення проєкцій.

Рекомендована література

1. Сандомирский М.Е. Психосоматика и телесная психотерапия: Практическое руководство – М: Независимая фирма «Класс», 2005. – 592с.
2. Тимошенко Г.В., Леоненко Е.А. Работа с телом в психотерапии: Практическое руководство. – М: Психотерапия, 2006. – 480 с.

Практичне заняття 14. Модифікація вправ для застосування в роботі з дітьми.

Основні питання / ключові слова: Метод Ретрі «Ігрова» модифікація. Робота з окремими проблемами в роботі з дітьми. Специфічні вправи в роботі з дітьми.

Рекомендована література

1. Тимошенко Г.В., Леоненко Е.А. Работа с телом в психотерапии: Практическое руководство. – М: Психотерапия, 2006. – 480 с.
2. Сандомирский М. Е. Защита от стресса. Физиологически- ориентированный подход к решению психологических проблем (метод Ретрі)— М.: Изд-во Института Психотерапии, 2001. — 336 с.

Практичне заняття 15. Проблема суспільства і психологічна самодопомога.

Основні питання / ключові слова: Соціально-обумовлені витоки індивідуальних психологічних проблем. Проблеми душевного здоров'я сучасної людини. Криза традиційної сім'ї.

Рекомендована література

1. Федоренко Р. П. Психологія молодшої сім'ї і сімейна криза: Моногр.–Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. ЛесіУкраїнки, 2007.–168 с.Електронний ресурс: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/6652/3/Fedorenko.pdf>

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	6	6
Відвідування семінарських	1	14	14	16	16
Відвідування практичних занять					
Робота на семінарському занятті	10	14	140	16	160
Робота на практичному занятті					
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)					
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	2	50	3	75
Разом		35	213	42	262

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. (40 год.)		

1. Психодинамічно-орієнтовані моделі психосоматичних розладів (20 год).	Поточний	5
2. Психофізіологічно-орієнтовані моделі психосоматичних розладів(20 год)		
Змістовий модуль 2. (40 год.)		
3. Метод психокорекції та психологічної саморегуляції Ретри(40 год.).	Поточний	5
4. Практичні вправи в тілесно-орієнтованих напрямках практичної психології(40 год.).		
Всього: 80 годин		10

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	24 - 25
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	21 - 23
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	18 – 20
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	13 – 17
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	10 -13
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6 – 9

Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля(знання, вміння відсутні)</i>	1-5
---	-----

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — залік.

Рівень знань	Оцінка за 10 - бальною шкалою	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	9 – 10	Відповідь студента: <ul style="list-style-type: none"> - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - містить послідовний та аргументований розв'язок задачі (завдання); демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	7 – 8	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: <ul style="list-style-type: none"> - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - недостатньо детально розкритий предмет запитання, а основні поняття носять тезисний характер; - оформлення екзаменаційної роботи в цілому є акуратним, але містить виправлення; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання; - відповідь на ситуаційне завдання є недостатньо аргументованою;
Задовільний рівень	5-6	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: <ul style="list-style-type: none"> - зміст відповіді свідчить про прогалини у знаннях з відповідного питання або ж про невірне розуміння окремих аспектів поставленого питання; - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок; - обґрунтування відповіді до ситуаційного завдання є

		слабко аргументованим і/або в окремих аспектах алогічним; відсутні висновки;
Незадовільний рівень	0-4	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципів аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною. Відповідь на ситуативне завдання є необґрунтованою та алогічною.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Охарактеризуйте сучасні уявлення про психосоматичні захворювання.
2. Надайте характеристику стратегії поведінки людини при стресі.
3. Надайте характеристику проєктивним методикам: тест Роршаха, Сонді, ТАТ, малюнкові проєктивні тести, в психосоматичній діагностиці.
4. Поясніть роль особистісних опитувальників в психосоматичній діагностиці.
5. Надайте характеристику діагностиці психосоматичних розладів. Наведіть різновиди тестів які використовуються для виявлення різних форм психічних розладів (тривожних, депресивних та інші).
6. Опишіть розвиток поняття про внутрішню картину хвороби. Наведіть типи емоційного відношення хворих до своєї хвороби.
7. Надайте характеристику особливостям психосоматичних розладів і методів психотерапії у дитячому віці.
8. Надайте характеристику картині особистості при цукровому діабеті. Наведіть види і методики психотерапії, що використовуються в роботі з цими пацієнтами.
9. Надайте характеристику картині особистості при atopічному нейродерміті. Наведіть приклади застосування позитивної психотерапії.
10. Надайте характеристику особливостям особистості та психотерапії при психосоматичних розладах шлунково-кишкового тракту.
11. Надайте характеристику психосоматичним захворюванням, пов'язаних із репродуктивною функцією жінки. Опишіть особливості психотерапії.
12. Картина особистості і психотерапія функціональних сексуальних порушень.

13. Психосоматичні аспекти депресивних розладів (соматизовані, соматоформні та масковані депресії). Наведіть приклади сучасних методів діагностики.
14. Надайте характеристику картині особистості та особливостям психотерапевтичної роботи у пацієнтів с депресивними розладами.
15. Розкрийте поняття «больовий синдром», опишіть види реагування особистості хворих. Наведіть приклади сучасних методів психотерапії.
16. Опишіть особливості психотерапії психосоматичних порушень при онкологічних захворюваннях.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	90-100
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	82-89
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	75-81
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	69-74
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	60-68
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	35-59
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-34

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 120 год.: лекції - 10 год., семінар. заняття - 30 год., самостійна робота - 80 год., модульн. контроль – 10 год., залік - 2 год.

Модулі	Змістовий модуль I							Змістовий модуль II							
Назва модуля	ОСНОВИ ТІЛЕСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ							ОСНОВИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ							
Кількість балів за модуль	139 балів							181 балів							
Лекції	1			2				3			4				5
Теми лекцій	Механізми формування психологічних проблем психосоматичних розладів			Специфіка клієнтської роботи в тілесно-орієнтованій психотерапії				Тілесна психотерапія: сомато-центрована методика психокорекції			Засоби корекції базових особистісних порушень				Закономірності психокорекції та особистісного зростання: самоорганізація і інтеграція
Семінарські	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Теми семінарських занять	Тілесно-психологічні проблеми порушення психологічної адаптації	Соматичний підхід до психологічних проблем	Когнітивні механізми формування психологічних проблем	Психофізіологічно-орієнтовані моделі психосоматичних розладів	Етичні та організаційні аспекти в психотерапевтичній роботі	Тактичні та технічні аспекти в психотерапевтичній роботі	Діагностичні аспекти в психотерапевтичній роботі	Феноменологічні підходи	Динамічні підходи	Робота з тілом на мові відомих мостів	М'язова релаксація, дихальна саморегуляція	Усвідомлення хемітіла, самоаналіз і реконструкція особистості	Тілесно-орієнтована робота із зоровими образами	Модифікація вправ для застосування в роботі з дітьми	Проблеми суспільства і психологічна самопоміччя

Робота на сем. зан.+відвід	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	
Самостійна робота	5x2							5x3								
Види пот. контролю	Модульна контрольна робота №1-2 (50 балів)							Модульна контрольна робота №3-4-5 (75 балів)								
Підсум. контроль	залік															

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Малкина-Пых И.Г. Психосоматика: Справочник практического психолога. – М.: Изд-во Эксмо, 2005. – 992 с.
2. Федоренко Р. П. Психологіямолодоїсім'ї ісімейна криза: Моногр.–Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. ЛесіУкраїнки, 2007.–168 с.Електроний ресурс: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/6652/3/Fedorenko.pdf>
3. Сандомирский М.Е. Психосоматика и телесная психотерапия: Практическое руководство – М: Независимая фирма «Класс», 2005. – 592с.
4. Психологія фізичного виховання та спорту: навчально-методичний посібник / І. В. Іваній, В. М. Сергієнко. – Суми: ФОП Цьома С.П., 2016. – 204 с.
5. В. И. Бочелюк В. В. Зарицька Психологія вступ до спеціальності. Навчальний посібник. — К., 2007.
6. ЗбірникнауковихпрацьІнститутупсихологіїім.Г.С.Костюка АПН України«Актуальніпроблемипсихології» у 12 томах/ За ред. В.О.Моляко. – Т.12. –Вип.8. –Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009.–352с.

Додаткова література:

1. Александер Ф. Психосоматическая медицина. Принципы и практическое применение. – М.: Эксмо, 2002.
2. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства. – М.: Медицина, 1993.
3. Алекситимия и методы ее определения при пограничных психосоматических расстройствах / Д.Б. Ересько, Г.С. Исурина, Е.В. Койдановская и др. // Метод. пособие. – СПб., 1994.
4. Дзеружинская Н.А. Коморбидные психические расстройства у пожилых пациентов кардиологической практики :Дисс. докт. мед. наук. – К., 2003.
5. Исаев Д.Н. Психосоматические расстройства у детей. – СПб.: Питер, 2000.

6. Менделевич В.Д., Соловьева С.Л. Неврология и психосоматическая медицина. – М.: Медпресс-информ., 2002.
7. Методы современной психотерапии. Учебное пособие / Сост. Кроль Л.М., Пуртова Е.А. – М.: Класс, 2001.
8. Саймонтон К., Саймонтон С. Психотерапия рака. – СПб.: Питер, 2001.